

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Središnja Bosna / Srednjobosanski kanton

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 128 0 K 030972 21 Kž 2

Novi Travnik, 11.05.2022. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Darmin Avdić, kao predsjednik vijeća, te Lazarela Porić i Katica Jozak-Mađar, kao članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Sanele Nesimi, u kaznenom predmetu protiv optuženog S. P., zbog kaznenog djela Oštećenje tuđe stvari iz članka 293. stav 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi optuženog, protiv presude Općinskog suda u Jajcu broj 128 0 K 030972 20 K 2 od 09.06.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 11.05.2022. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba optuženog S. P. se odbija kao neutemeljena i potvrđuje presuda Općinskog suda u Jajcu broj 128 0 K 030972 20 K 2 od 09.06.2021. godine.

Obrazloženje

Presudom Općinskog suda u Jajcu broj 128 0 K 030972 20 K 2 od 09.06.2021. godine, optuženi S. P. oglašen krivim zbog kaznenog Oštećenje tuđe stvari iz članka 293. stav 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, za koje je mu je izrečena uvjetna osuda, kazna zatvora u trajanju od 3 mjeseca, koja se neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od 1 godine od dana pravomoćnosti te presude ne počini novo kazneno djelo. Sa istaknutim imovinskopравnim zahtjevom u visini od 3.000,00 KM oštećena M. J. je upućena na parnicu, a na ime paušala optuženi je obavezan da naknadi iznos od 50,00 KM u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude, sve u skladu sa člankom 202. stav 1. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Optuženi S. P. podnesenom žalbom prvostupanjsku presudu pobija zbog svih žalbenih razloga, te predlaže da se žalba uvaži i osporena presuda preinači na način da ga sud oslobodi od optužbe ili da se ukine osporena presuda i odredi održavanje pretresa pred prvostupanjskim sudom ili da se predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Kantonalni tužitelj je dao odgovor na žalbu optuženog i u istom naveo da je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbe procesnog i materijalnog prava, da je u ponovljenom postupku postupio po uputama iz rješenja ovog suda, zbog čega u konačnom predlaže da se žalba odbije kao netemeljena.

Postupajući sukladno članku 319. stav 8. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, a obzirom da stranke nisu tražile da budu obavještene o sjednici vijeća drugostupanjskog suda, sjednica je održana bez njihove nazočnosti.

Na samom početku žalbe optuženi moli da se vođenje ožalbenog postupka stavi u nadležnost istog sudskog vijeća koje je prethodno sudilo povodom žalbe optuženog od 04.11.2020. godine, jer je to isto vijeće upoznato sa samim predmetom, pa se u daljem nastavku navode članovi tog vijeća.

Ovoj molbi optuženog se nije moglo udovoljiti iz razloga što se nakon zaprimanja predmeta na odlučivanje o žalbi, isti putem CMS (case management sistem) raspoređuje u rad sucima koji rade na određenim referatima, te stoga ne postoji mogućnost da se podnositelju žalbe udovolji i oformi posebno vijeće koje će odlučivati o žalbi kako to predlaže žalitelj.

Iako optuženi na početku žalbe ističe iz kojih žalbenih razloga podnosi žalbu te precizno navodi žalbene osnove, u obrazloženju žalbe se ti žalbeni osnovi ne mogu raspoznati, odnosno optuženi na precizira na koji način su počinjene bitne povrede kaznenog postupka, odnosno povrede Kaznenog zakona, zbog čega se ovi žalbeni osnovi svojim razlozima gotovo u potpunosti dovode u vezu sa navodima koji predstavljaju žalbeni osnov pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa će njegovi takvi prigovori, od strane ovog suda, biti razmatrani unutar žalbenog osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Optuženi u svojoj žalbi navodi da je izreka presude donijeta u ponovljenom postupku, a nakon što je prethodna presuda ukinuta rješenjem ovog suda, te je prvostupanjski sud u cijelosti ostao kod izreke prvobitne ukinute presude, što po mišljenju optuženog nije pravilno, jer je neodrživa pravna konstrukcija da je optuženi uništio i oštetio tuđe stvari sa eventualnim umišljajem. Optuženi dalje navodi da on nije bio svjestan da njegove krave mogu prouzrokovati štetu na tuđoj parceli, niti je pristao na to, nego je naprotiv postupio sa dužnom pažnjom kao savjestan i odgovoran poljoprivrednik tako što je pristup kravama na tuđu parcelu onemogućio postavljanjem elektro-pastira ograničivši tako kretanje krava na susjedne livade i pašnjake predviđene za ispašu, te se stoga štetni događaj ne može staviti u krivnju optuženom. Okolnost da su krave ipak zašle na tuđi posjed, iskoristivši koridor nastao rušenjem jednog od nosača žice od električnog čobana ne može se pripisati krivnji optuženog nego to predstavlja nesretan slučaj za koju odgovornost ne snosi optuženi. Optuženom nije poznato iz kojeg razloga je došlo do rušenja jednog od nosača žice, ali je sklon vjerovati da je nosač žice iz zemlje izvadio upravo oštećeni Irfan Julardžija u namjeri da propusti tuđe krave na svoje imanje, a kako bi potom taj događaj iskoristio kao opravdanje za potraživanje naknade štete od optuženog.

Optuženom je na teret stavljeno da je kazneno djelo počinio sa eventualnim umišljajem, odnosno da je bio svjestan da će krave prilikom ispaše ući na privatnu parcelu i da je pristao na to, na način da je stado od 5 krava dovezao do parcele oštećene i ostavio ih bez nadzora. Ni optuženi sam u svojoj žalbi ne poriče da su njegove krave ušle na tuđi posjed na način da su iskoristile koridor koji je nastao rušenjem jednog od nosača žice od električnog čobana.

Prije svega, treba naglasiti da je nejasan žalbeni navod da je i nakon ponovljenog postupka niži sud ostao kod izreke presude donijete u prvobitnom postupku, iz razloga što je sud sam činjenični opis kaznenog djela koje je optuženom stavljeno na teret preuzeo iz optužnog akta, a izvedeni dokazi i utvrđeno činjenično stanje nije ukazivalo da je neophodna intervencija u samom činjeničnom opisu, u čemu je sud ograničen na način da ne može izaći iz okvira činjeničnog opisa koje je postavilo tužiteljstvo u svom optužnom aktu u značajnoj mjeri, jer bi time došlo do povrede objektivnog identiteta same izreke presude. Stoga je pravilno prvostupanjski sud prihvatio činjenični opis kojeg je dalo tužiteljstvo u svom optužnom aktu smatrajući da su u radnjama optuženog ostvarena sva bitna obilježja kaznenog djela koje mu je stavljeno na teret.

Nesporno je da je optuženi vlasnik navedenih krava i nesporno je da je upravo optuženi odgovoran za štetu koju prouzrokuje njegovo stado. U tijeku glavnog pretresa kao svjedoci su ispitani M. J. i I. J. koji su potpuno suglasno izjavili da je I. J. dana 10.11.2019. godine na njihovoj parceli na kojem su 2016. godine zasadili 210 borovnica, zatekao 5 krava koje su uništile sve zasađene borovnice. Oštećena i svjedok suglasno izjavljuju da je parcela sa dvije strane imala ogradu, a sa druge dvije strane parcela graniči sa šumom pa stoga s te strane ograda nije bila postavljena, međutim sa ove ograđene strane je postavljena i kapija. Oštećeni također navode da su već prije imali problema sa napasanjem krava optuženog, pa je čak tu žicu, električnog čobana jedne godine postavio i na njihovu parcelu, što su oni prekinuli i na taj način nisu dozvolili optuženom da on ograđuje njihovu parcelu. Oštećeni su bili izričiti da je tog dana bio postavljen električni čoban na te dvije strane koje nisu bile ograđene nakon što su krave utjerane na parcelu, ili su, kako to tvrdi svjedok I. J., krave ušle kroz kapiju koju im je optuženi otvorio, a potom i zatvorio. Svjedok ovo nije vidio, ali tvrdi iz razloga što je on krave zatekao u ograđenom prostoru. Ovaj svjedok je također potvrdio da su nasade borovnica upravo uništile krave optuženog, a svjedok B. I., istražitelj u PS Jajce koji je izašao na lice mjesta kao ovlašteno službeno lice navodi, da je zatekao tragove krupne stoke, biološke tragove izmeta krupne stoke, zatim da su stabljike veličine 30-60 cm na kojima nije bilo lista bile polomljene, pojedene, pogažene, te su na vodovodnom sistemu koji je služio za navodnjavanje crijeva bila počupana, o čemu su sačinili i fotodokumentaciju kao i službenu zabilješku. Dakle, sve navedeno je vidljivo u fotodokumentaciji broj 02/5-3-1-04-2-106/19 S.I. od 10.12.2019. godine, s tim da je fotografirano 11.11.2019. godine. Treba naglasiti da su oštećeni bili izričiti da su upravo krave optuženog uništile nasade borovnice, a kako naprijed to navedeno ni sam optuženi ne spori da su njegove krave mogle proći i prošle preko parcele sa nasadima borovnice. Stoga je sasvim nesporno da nije upitan umišljaj optuženog u smislu da je optuženi bio svjestan da će njegovo stado ući u tuđu parcelu, uništiti zasade borovnice, oštetiti poljoprivrednu opremu namijenjenu navodnjavanju zemljišta i pristao je na to. Postavljanje električnog čobana, u nadi da će krave koje su ostale bez nadzora, na taj način spriječiti da idu na tuđu parcelu očito nije bilo osiguranje koje je bilo dovoljno sigurno da se time izbjegne nanošenje štete susjednoj parceli.

Dalje insistiranje optuženog na eventualnoj krivnji za štetni događaj sa nesvjesnim nehatom, što potkrepljuje time da se napasanje krava uz pomoć elektro čobana ne može smatrati nesavjesnim i neodgovornim postupanjem od strane optuženog, jer ta improvizirana naprava upravo služi čuvanju domaćih životinja bez prisustva vlasnika

je samo djelomično utemeljeno, jer se može prihvatiti da ta naprava ima navedenu svrhu. Međutim, i u konkretnom predmetu praksa demantira sigurnost i pouzdanost električnog čobana, jer je očito da ostavljanje krava duži vremenski period bez nadzora samo sa električnim čobanom znači i sasvim izvjesnu mogućnost da se te žice poruše i obore kako je to bilo i u konkretnom slučaju. Dakle, optuženi je već imao iskustva i prakse sa korištenjem takvog pomagala i bio je svjestan da se ne radi o sasvim sigurnim čuvarom domaćih životinja koji može zasigurno spriječiti odlazak istih na ispašu i izvan postavljenog elektro čobana. U nastavku žalbe optuženi prigovara i ističe da nakon što mu je oštećeni I. J. otkazao suglasnost da koristi njegovu parcelu, on je svoje krave dovodio na ispašu na susjednu parcelu koja se nalazi između parcele oštećenih i obližnje vikendice, a ista pripada H. L. Ovi navodi se mogu prihvatiti kao tačni, ali kako je nesporno utvrđeno da su krave koje su u vlasništvu optuženog bile na parceli oštećenog, da su nasade borovnice uništile i ostavile tragove izmeta i otiske kopita, onda se nikako ne može prihvatiti žalbeni navodi da je optuženi osigurao pašu krava na parceli L. H. električnim čobanom i da je to učinkovita zamjena za ljudski nadzor.

Slijedeći žalbeni prigovor je da prvostupanjski sud u ponovljenom postupku nije razmotrio trostruki procesno pravni prijedlog kojeg je optuženi podnio sudu pred početak glavnog pretresa od 19.05.2021. godine te da se prvostupanjski sud u ponovljenoj presudi nije osvrnuo na sadržaj tog prijedloga.

Člankom 296. stav 1. Zakona o kaznenom postupku Federacije BiH je propisano da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu. Navedeni prijedlog za obustavljanje postupka, odbijanje optužbe ili oslobađanje od optužbe sa prilogima optuženi je predao prvostupanjskom sudu 19.05.2021. godine međutim iz zapisnika o glavnom pretresu od 19.05.2021. godine je jasno vidljivo da ovaj prijedlog nije izveden kao dokaz niti ga je optuženi usmeno iznio u tijeku dokaznog postupka, kao ni u završnoj riječi, pa stoga takav prijedlog nije ni mogao biti cijenjen kao dokaz niti je na istom mogla biti utemeljena prvostupanjska odluka.

Jedan od navoda iz samog prijedloga optuženi ističe i kao žalbeni navod te ukazuje da još uz žalbu od 04.11.2020. godine u spis uložio obavijest da se pred istim sudom paralelno vodi prekršajni postupak zbog čega ne postoje procesno pravne pretpostavke za dalje vođenje kaznenog postupka zbog kršenja temeljenog krivičnopravnog načela *res iudicata* i *ne bis in idem*.

Ovi žalbeni navodi nisu utemeljeni, iz više razloga. Sud je prilikom ocjene ovakvih žalbenih prigovora, da su radnje koje su mu predmetnom optužnicom stavljene na teret, već presuđene u drugom predmetu i da je donošenjem pobijane presude povrijeđeno pravilo *ne bis in idem* usporedio činjenični opis djela za koje je obustavljen prekršajni postupak rješenjem Općinskog suda u Jajcu br. 128 0 Pr 031911 20 Pr od 22.04.2021. godine sa činjeničnim opisom djela koje se optuženom stavlja na teret u ovom predmetu pa je zaključio da se ne radi o identičnim niti bitno istim činjeničnim opisom događaja. Naime, uz žalbu je dostavljeno rješenje Općinskog suda u Jajcu broj 128 0 Opr 031911 20 Pr od 22.04.2021. godine kojim je obustavljen prekršajni postupak protiv optuženog S. P.. Iz samog opisa prekršajnog rješenja proizlazi da je predmet odlučivanja u istom bilo nelegalno korištenje i uzurpacija na posjedu zvanom „Č.“ kao i postavljanje električne žice tzv. električni

čoban po prijavi M. J. od 13.05.2020. godine, te ponovno puštanje stoke na parcelu oštećene 29.06.2020. godine u kojem se između ostalog spominje i događaja od 10.11.2019. godine koji je predmet konkretnog postupka. Dakle, i iz obrazloženja navedenog rješenja sasvim je jasno da je predmet odlučivanja istog bio događaj od 13.05.2020. i 24.06. 2020. godine, te da se ne radi o istom vremenskom periodu, pa se stoga i ne može smatrati da se donošenje odluke u konkretnom kaznenom predmetu radi o presuđenoj stvari i o nemogućnosti suđenja o istom.

Istovremeno, navedeno prekršajno rješenje ne može biti prepreka vođenju konkretnog kaznenog postupka i iz razloga koje propisuje odredba članka 4. st. 1. Protokola 7 uz Evropsku konvenciju, a to je dvostruko suđenje koje se odnosi samo na djela za koja je jedna osuđena osoba već bila presudom pravomoćno osuđena ili oslobođena, što bi se moralo tumačiti da je presuda stekla svojstvo *res iudicata*. Stoga rješenje kojim se obustavlja prekršajni postupak nije odluka donesena u meritumu, jer optuženi nije pravomoćno oslobođen od optužbe niti je oglašen krivim, pa dosljedno tome ono kao takvo ne predstavlja valjanu osnovu za primjenu odredaba o zabrani ponovnog suđenja.

Sljedeći žalbeni navodi su da je rješenjem ovog suda od 02.03.2021. godine nižem sudu naloženo da povede računa i o ostalim prigovorima iz izjavljene žalbe od 04.11.2020. godine pa optuženi prigovara da je sud to propustio učiniti, a pogotovo da nije u osporenoj presudi kritički analizirao trostruki procesno pravni prijedlog o kojem je naprijed odlučivano.

Ovdje treba naglasiti da je niži sud ispoštovao u ponovljenom postupku upute koje je ovaj sud dao u rješenju od 02.03.2021. godine, te je optuženom omogućen uvid u sve materijalne dokaze kao i pozivanje svjedoka. Nejasno je na šta ukazuje optuženi u svojoj žalbi primjedbom da je to samo djelomično tačno jer mu nisu uručene kopije svih predloženih izvedenih dokaza i pri tome ukazuje na policijsku foto dokumentaciju, kada je iz zapisnika o glavnom pretresu u ponovljenom postupku od 19.05.2021. godine na strani 3. zapisnika konstatirano, da su optuženom uručeni svi dokazi izvedeni na glavnom pretresu, pa tako i policijska dokumentacija, u koju je optuženi izvršio uvid i nakon toga je imao primjedu, da fotografija gdje se vidi njegovo stado uopć nije na parceli oštećenog, a drugih prigovora na te dokaze optuženi nije imao. U spisu ne postoje dokazi da je optuženi tražio uvid u dokaze u smislu članka 241. stav 2. Zakona o kaznenom postupku Federacije BiH, pa da eventualno sud nije odobrio takav zahtjev, zbog čega se ovi žalbeni navodi pokazuju kao paušalni.

Ne stoje ni žalbeni prigovori da je ponovljena presuda proturječna, tačnije izreka presude je kontradiktorna njenom obrazloženju između ostalog i po pitanju obima štete. Naime, u samoj izreci se jasno navodi da se pod oštećenjem tuđe stvari podrazumijevaju zasadi borovnice i to 210 komada stabljika i PVC crijeva sistema za navodnjavanje zvanog „kap po kap“. Optuženi ne precizira u kojem dijelu obrazloženja osporene presude je navedeno da su krave uništile zasade borovnice i maline. Ako se izvrši uvid u obrazloženje pobijane presude onda se može zaključiti, da tu nema ničega kontradiktornog kako se to navodi u žalbi, jer je niži sud unoseći sadržaj iskaza oštećene M. J. naveo da su na parceli zv. „Č.“ imali zasade borovnica i malina, ali u konkretnom štetnom događaju da su bili zasadi borovnica i da je šteta

nastala na tim zasadima i u konačnom, oštećenoj je šteta dosuđena, između ostalog i za nasade borovnica.

Dalje insistiranje u žalbi na opisu samog terena i činjenici da se radi o suposjedu čije pravo korištenja imaju i ostali suposjednici nije od odlučnog značaja, niti može dovesti u pitanje odluku prvostupanjskog suda. Na isti način ovaj sud cijeni i žalbene navode da oštećeni I. J. nema aktivnu legitimaciju za iniciranje predmetnog kaznenog postupka, jer parcela pripada njegovoj supruzi, iz razloga što je člankom 229. stav 1. Zakona o kaznenom postupku Federacije BiH propisano da građanin ima pravo prijaviti izvršenje kaznenog djela, što je učinio i I. J., a M. J. je identificirana kao oštećena osoba, istoj je dodijeljena naknada štete, a I. J. je u postupku imao svojstvo svjedoka, pa stoga nema sumnje u aktivnu legitimaciju I. J.

Stoje navodi da je optuženi dostavio dokaz da je imao odobrenje da vrši ispašu krava na susjednim parcelama i to i nije sporno. Dalje insistiranje na tome da krave optuženog na fotografijama se ne nalaze ni blizu parcele oštećenih, te da je trebalo obaviti i uviđaj na licu mjesta su paušalni i kao takvi neprihvatljivi. I po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je pravilno prihvatio vjerodostojnim iskaze svjedokinje oštećene M. J., te svjedoka I. J. i B. I. koji su potkrijepljeni materijalnim dokazima i to: Fotodokumentacija PS Jajce od 10.12.2019. godine i službene zabilješke PS Jajce od 28.11.2019. godine pa se stoga suprotni navodi optuženog, koji nisu potkrijepljeni odgovarajućim dokazima nisu mogli prihvatiti. Uviđaj na licu mjesta nije obavljen, međutim, radnje koje su poduzeli ovlašteni organi u vidu izlaska na lice mjesta sačinjavanja fotodokumentacije i službenih zabilješki su bile dostatne da se nesporno utvrdi u kakvom stanju se nalazila parcela oštećenih nakon štetnog događaja, pa stoga propusti u tom dijelu istrage po ocjeni ovog suda nisu učinjeni.

Neutemeljeno je pozivanje u žalbi na zapisnik o saslušanju svjedoka I. J. od 04.02.2020. godine, i ukazivanje na ključnu kontradikciju u iskazu tog svjedoka, iz razloga što taj iskaz nije korišten kao dokaz na glavnom pretresu i stoga se isti nije ni mogao koristiti na način kako to ukazuje optuženi.

U cilju odgovora na sve žalbene prigovore treba naglasiti da ovlašteni službeni organi, odnosno policijski službenici u tijeku istrage, nemaju obavezu da prilikom uzimanja izjava od oštećenih i svjedoka pozivaju i osumnjičenu osobu da prisustvuje istom, iz razloga što to pravo optuženi koristi na glavnom pretresu kada se u njegovom prisustvu ispituju svjedoci i oštećeni gdje ima mogućnost postavljati pitanja i stavljati primjedbe na iskaze tih svjedoka, iz čega se može zaključiti da prava optuženog ni na koji način nisu u tom smislu povrijeđena.

Preispitujući odluku o kaznenopravnoj sankciji u smislu članka 323. Zakona o kaznenom postupku Federacije BiH, koja je u konkretnom slučaju izrečena optuženiku S. P., ovaj sud nalazi da je izrečena uvjetna osuda u cijelosti adekvatna težini počinjenog djela i stupnju kaznene odgovornosti ovog optuženika. Prilikom izbora kaznene sankcije olakotne i otegotne okolnosti koje se objektivno stiču na strani optuženika su pravilno vrednovane od strane prvostupanjskog suda. Ni po nalaženju ovog suda optuženiku radi ostvarenja svrhe kažnjavanja, kako specijalne tako i generalne prevencije, nije neophodno izreći bezuvjetnu zatvorsku kaznu odnosno kaznu koja se ima izvršiti. Opravdano je za zaključiti da će i samo upozorenje uz prijetnju kaznom na optuženika djelovati na način da u buduće ne

dolazi u sukob sa zakonom. Istodobno izrečena uvjetna osuda treba ostvariti i preventivni uticaj na druge potencijalne počinitelje kaznenih djela da ista ne vrše.

Potrebno je napomenuti da žalbeni navodi da optuženi u cijelosti ostaje pri izjavi koju je dao pred policijom na zapisnik o ispitivanju osumnjičenog, te pri navodima iznijetim u prigovoru na optužnicu od 11.03.2019. godine, u žalbi od 04.11.2020. godine i u trostrukom prijedlogu od 19.05.2021. godine se također ne mogu prihvatiti niti se isti mogu cijeliti iz razloga što optuženi u tijeku glavnog pretresa nije dao svoj iskaz u svojstvu svjedoka, niti je njegov iskaz dat pred policijom uveden kao dokaz, pa se stoga ni ono što je izjavio u policiji ne može koristiti kao dokaz u kaznenom postupku. O žalbi od 04.11.2020. godine ovaj sud je već odlučivao i o tome donio svoje rješenje broj 128 0 K 030973 21 KŽ od 02.03.2021. godine, a kako je to prethodno već navedeno trostruki prijedlog je uložen u spis u fazi postupka kada se o njemu nije moglo odlučivati i o istom je sud dao ocjenu u prednjem dijelu presude.

Kod ovakvog stanja u spisu valjalo je žalbu optuženika odbiti kao neutemeljenu, osporenu presudu prvostupanjskog suda potvrditi, a sve temeljem ovlasti iz odredbe čl. 328. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Zapisničar
Sanela Nesimi

Predsjednik vijeća
Darmin Avdić

POUKA:
Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.